

BESZÉLGETÉS KERN ANDRÁSSAL

„Akinek van humora, az játszon humorosaf”

VÍZER BALÁZS

A GONDOLJ RÁM TÉMÁJA NAGYON IS KOMOR, A VÉGZETES BETEGSÉG, DE FŐHŐSÉNEK VÉGJÁTÉKA EGYÁLTALÁN NEM A TRAGIKUM DRAMATURGIÁJA SZERINT ALAKUL.

Kern András majd húsz évvel az 1996-os *Sztracsatella* és a rá egy évvel később, a Koltai Róberttel közösen rendezett *A miniszter félrelép után* ismét filmet forgatott *Gondolj rám* címmel. Eszenyi Enikő partnereként egyben a film férfi főszerepét is alakítja, mellettük Elek Ferencet, Majsai-Nyilas Tündét, Elekes Emmát, Rajhona Ádámot, Börcsök Enikőt, Liptai Claudiát és Törőcsik Franciskát láthatjuk, a film operatőre Ragályi Elemér, a zeneszerző Presser Gábor – a műfaja pedig vígjáték, és leginkább erről beszélgettünk a rendező-főszereplővel.

• *Amikor annak idején sajtótájékoztatót tartottak, és bejelentették a történet és forgatás részleteit, még 2015 februári bemutatóról volt szó. Mi a csúszás oka?*

Forgatási gondok, reklámkampány építés, a megfelelő időpontok keresése..., ilyesmi. Most például beszélgetünk a Filmvilágnak és holnap megyek a plakát fotózására, amivel kapcsolatban nagyon komoly szakmai vitáink vannak. Ők ugyanis azt akarják, hogy egy röhögtető vígjáték benyomását keltse a plakát, hogy az emberek bemenjenek rá, én meg azt mondom, hogy ez egy olyan keserűes vígjáték, és valami esztétikus, értelmes dolgot szeretnék.

• *Ez, gondolom, egy komoly dilemma: minél többen menjenek el a filmre, és aztán ne mindenki szeresse azt, de legalább híre van, vagy csak azok üljenek be rá, akiknek konkrétan szól, és akik szeretni fogják, viszont így sokakhoz el se jut a film híre?*

Azt hiszem, a moziba járási szokások rengeteget változtak, és kár, hogy a magyar

állam, bár a filmgyártást támogatja, nem teszi ugyanezt a forgalmazással, mondván, hogy az üzlet. Meg a mozijegyek is drágák. Tegnap este ültünk egy színházi társalgóban, ahol egy asszisztens nézte az internetet, és azt mondta, alig nézik az emberek a magyar filmeket, jelezve ezzel, hogy nagyon kevés nézője volt, legalábbis eddig – most december közepe van – ennek és annak a magyar filmnek, pedig ezek elég jók, azt hiszem.

• *Hogy került Önhöz Vámos Miklósnak a film alapjául szolgáló, Halhatatlan című novellája – vagy Ön hogy került a novellához?*

Úgy, hogy szerintem én tudok, vagy legalábbis valamennyire tudok, van egy kicsi érzékem hozzá, hogy szituációkat írjak, jeleneteket teremtsék vagy dialógusokat hozzak létre, de történetet kitalálni jóval kevésbé tudok. Egyszer, amikor összejöttünk Várossal, kérdeztem, hogy nincs-e egy filmötlete, egy története, ami jó lenne nekem, és akkor mutatott pár történetet, többek között a *Halhatatlant*, ami novella formájában korábban egyébként már meg is jelent. Nem is tudom, ebben mi fogott meg, talán a bizarr fordulatai, a bizarr csavarjai, mert fontos, hogy a történet végigvigen egy filmet, végig nézhetővé tegye azt – viszont nem csak az a fontos, hogy a film magáról a történetről szóljon. Azt gondoltam, hogy ha ő mond valamit, aminek mentén én csinálhatok egy filmet, amiben benne vannak azok a gondolatok, érzelmek, humorok, sírivalóságok, szemléleti dolgok, gegek, helyzetek, amik engem érdekelnek, akkor az tulaj-

donképpen egy mai, modern történetbe belefér. Az, hogy a főszereplő egy orvos lett, azért alakult így, mert én szerettem volna orvost játszani, de csinálhattam volna filmet egy pasasról, aki felszáll egy vonatra a Nyugati pályaudvaron, és valami történik vele Bécsben, és ő maga egy repülőgépmérnök. Ezt is el tudom képzelni, vagyis nem muszáj pont ennek a történetnek lennie, de most pont ezt csináltuk. Én szerettem volna egy filmet csinálni – mindig rám tör, úgy bő 8-10 évenként, hogy szeretnék filmet rendezni, de nem mindig sikerül, csak úgy átlag 15 évenként, mert ugye elvisz a színészet. Ez az egész valószínűleg gyerekkori indíttatású, mert mindig filmes szerettem volna lenni. Úgy érzem, hogy bennem van kifilmezni való gondolat vagy szemlélet vagy mondanivaló, ezt nem tudom pontosan megfogalmazni – valami olyasmi, amit a film nyelvén lehet elmondani. Feszít engem egy ilyen érzés időnként, mint ahogy a dal is. Azt is nagyon megszerettem, néha írok dalszövegeket, amik aztán megzenésülnek, vagy a Másik Jancsi vagy a Presser, vagy a Heilig ír rá zenét, akkor lesz belőle egy dal, amit szerencsés esetben elénekelek, felkerül egy lemezre, aztán jön a koncert és elkerül az emberekhez, így meg abban reménykedem, hogy ez a film majd vagy a mozikban, vagy a televízióban, vagy letöltve vagy a gyerekek által a szülőknél DVD-n odaadva eljut az emberekhez, és majd mesél nekik arról, hogy mit gondolok erről a mostani világról. Nem olyan világmegváltókat és nem olyan nagyon társadalmiakat, de talán jellegzeteseket és korosztályosakat, pestieket és nemzedékieseket. Ezt nehéz elmagyarázni, de valami ilyen „üzennivaló” van bennem, és az, amit a színészetben éppen nem bírok kijátszani magamból, az időnként előjön belőlem más műfajokban. Nem az a kérdés, hogy miért ilyen hosszú kihagyás után, hanem, hogy eddig miért nem rendeztem. Mindig is rendező akartam lenni, csak véletlenül lettem színész. Gyerekkoromban filmes akartam lenni, jelentkeztem a főiskolára, addigra már voltak ilyen-olyan színészi élményeim – rendezői is, egyébként, kamasz koromban –, de nem indult filmrendező szak. Felvettek színésznek, én meg gondoltam, majd átmegyek valahogy filmes az osztályba, de ebből nem lett semmi. Akkoriban disszidált a Herskó, én meg ott ragadtam a színészetnél, amit nem

bánok, de a szívem, lelkem mélyén mindig ott van, hogy nekem filmet kéne csinálnom, már talán tíz éves koromtól.

• *Így is nézi a filmeket?*

Kicsit igen, főleg, ha filmcsinálásban vagyok, ha tudom, hogy csinálni fogok valamit, vagy éppen forgatok, szinkronizálunk vagy vágunk. Különbem nem, de sokat nézek filmet. Nagyon megnyugtató engem a filmnézés. Inkább televízióban nézem őket, mert általában éjjel kettőkor jön rám, és akkor megnézek valamit, és ilyenkor találni is valamit, amit érdemes nézni.

• *Hogy lett a novellából forgatókönyv, amit Vámos Miklóssal közösen jegyeznek? Úgy, hogy ő már korábban írt egy treatmentet, mert ő ebből egyszer már akart írni egy filmet, talán a Rózsa Jancsinak, és akkor írt egy laza vázlatzerűséget a novella alapján. Azt most felelevenítettük, odaadta és én átnéztem, és kértem, hogy a főszereplőt írjuk át orvosra, a hobbija a tenisz helyett legyen a zenélés, hogy belekerüljön ez a dal, mert bennem volt valahogy ez a régi Presser-szám, a *Gondolj rám*, amit mindig el akartam énekelni, de sose került rá sor. Gondoltam, hogy ez az orvos lehetne egy orvoszenekarnak a tagja, kicsit félamatőr, és ők próbálhatnák ezt a dalt, és gondoltam, lehetne a film címe is *Gondolj rám*. Ettől*

Kern András és Eszenyi Enikő

a Vámos treatmentje átalakult, aztán én is átírtam, visszaadtam neki, ő is átírta, azt mondta, jó,

csak nem jó belőle ez és az a jelenet, én átírtam, szóval így külön-külön írtuk, majd beadtuk filmpályázatra, ahol azt mondták, legyen erre forgatókönyv-fejlesztés, és adtak ehhez egy embert. És akkor, Hegedűs Bálint nagyon kedvesen és helyesen elmondta az ő dramaturgiai véleményét, annak megfelelően megint átírtuk, Sándor Palinak szintén volt egy-két jó ötlete, elolvasta Vészits Andrea azt mondta, hogy ez ne így legyen, szóval vagy tizenkétszer írtuk át. Ahogy az amerikaiak szokták mondani: egy filmet nem írni kell, hanem átírni. Nem kötelező egyébként így csinálni, a *Sztracsatellát* egy lendülettel megírtam, odaadtam, és azt mondták, jó!

• *Vannak a végleges verzióból kihagyott ötletek, amiket egy kicsit hiányol?*

Vannak, igen, de olyan nagyon nem sajnálom őket. Van egy olyan rész, ahol a főszereplő azt csinál, amit akar, attól kezdve, hogy megtudja, halálos beteg, olyan szabadbá válik, hogy azt mondja, mindenkivel összeveszek, mindenkit magamra haragítok. Hogy ez a rész ne legyen olyan metrikus és ne csak azt lássuk, hogy ő mindenkit magára haragít, hanem legyenek egész másfajta jelenetek, amik a kettő közé esnek, akkor

például kitaláltam azt, hogy szeretnék lőni egy helikopterről, mint az *Apokalipszis most*-ban. Ez lett volna az én bakancslistám, de a barátaim azt mondták, ez ne legyen a filmben, mert félreviszi a történetet és hosszú.

• *Rendezőként mennyire szokott elégedett lenni a kész filmmel?*

Szoktam az ilyesmin rágódni, de ez a film nagyjából az, amit én gondoltam. Kicsit lehetne humorosabb – de valahogy nem engedte magát az anyag. Mindig mondták nekem, hogy legyen vígjáték, mert akkor mennek be a nézők, a betegségtől megijednek, drámát nem akarnak a Kerntől, amin én csodálkozom. A rendszerváltásig én olyan „mindenféle” színész voltam, játszottam ezt-azt, humorosat, nem humorosat, III. Richárdot, Füst Milánt, mindenfélét, aztán valahogy a kilencvenes évektől kezdve elkezdték azt mondani, hogy akinek van humora, az játsszon humorosat, és azóta én egy kicsit úgy vagyok elkönyvelve, mint egy komikus színész. Mondják sokan nekem, hogy „Ja, egy Kern film, azon biztos lehet röhögni!”, és ha jön egy ilyen film, amin nem lehet röhögni, akkor ... Ez egy örök félelmem, mert nem így szeretném élni az életem, én szerintem az is érdekes, ha olyasmit mesélek, amin nem lehet röhögni, hiszen miért kellene mindenen röhögni? •